

Literatuur:

Nieuwe thema's na de val van de Muur

Introductie Literatuur 1990-2015

Na de val van de Muur in 1989 ontstond in Duitsland een nieuwe situatie die van grote invloed was op de literatuur. Zo gingen thema's als migratie een rol spelen in het literaire landschap. Ook digitalisering en de culturele bloei van Berlijn kregen invloed op de moderne literatuur.

In de jaren tachtig schreven auteurs in de BRD en de DDR steeds meer over dezelfde thema's, zoals milieuvervuiling en de teleurstelling over ideologieën en de maakbaarheid van de samenleving. Het leek alsof er op veel punten eensgezindheid bestond. Schrijvers kregen geleidelijk aan het gevoel tot één Duitse cultuurnatie te behoren. Na de hereniging in 1990 werden de verschillen tussen Oost en West echter duidelijk zichtbaar. Het is daarom moeilijk om vlak na de eenwording van een verenigde literatuur te spreken.

Oost-Duitse auteurs besteedden in hun werk aandacht aan het leven in een totalitaire staat, maar beschreven ook hoe zij de omwenteling hadden ervaren. Soms was er in hun werk sprake van een zekere nostalgie naar de DDR. Vaak echter hadden ze kritiek, zowel op het oude Oost-Duitse regime als op de manier waarop ze de wetten en regels van de BRD kregen opgelegd (zie: [Integratie Oost- en West-Duitsland](#)). Ook West-Duitse auteurs thematiseerden de *Wende*. Zij beschreven vooral de gebeurtenis zelf en de maatschappelijke gevolgen die de eenwording met zich meebracht.

Tegenwoordig is de scheidslijn tussen Oost- en West-Duitse literatuur grotendeels vervaagd. Toch steken de Koude Oorlog en de Duitse deling nog regelmatig de kop op als literaire thema's en in dat geval speelt de afkomst van de schrijver nog een belangrijke rol.

Inmiddels wordt het literaire landschap mede bepaald door nieuwe generaties schrijvers die de Duitse eenwording niet of niet bewust hebben meegemaakt en in hun werk ingaan op vraagstukken van hun eigen generatie, zoals relaties, werk en zingeving. Berlijn vormt een magneet voor veel schrijvers en heeft sinds de eenwording een enorme culturele bloei doorgemaakt. Ook allochtone schrijvers hebben een plek weten te veroveren in de Duitse literatuur. In een zich snel veranderende maatschappij met thema's als Europa, migratie, klimaat en

digitalisering ontwikkelt de Duitse literatuur zich in veel verschillende richtingen.

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/naslagwerk/1530/nieuwe-themas-na-de-val-van-de-muur>